

vezesse: mit mondanak rá szüleim? A felügyeleti hiány okozza, hogy a gyermekek nekik nem való könyveket olvasnak, mozgófénykép-előadásokat, képeket stb. látnak, így kap lelkük olyan piszokfoltokat, melyeket aztán semmi fáradtság lemosni nem tud. Nagy baj, hogy a mai családi életben nincs igazság, mindenütt konvencionális hazugságot lát a gyermek: vendégeket hívnak, kiket semmire sem becsülnek stb. Otthon apa és anya igazi mivoltukban mutatkoznak, pörölnék stb. s a gyermek becsülését elvesztik. Látjuk, hogy nagyon keserű, de sajnós, igaz dolgot mond a szerző; tudja, hogy a régi kor elmúlt, visszatérni nem lehet, de figyelmeztetni akar arra, hogy ami az ifjúságért történik, a jövőért történik.

★

«A jelenkori költészet az iskolában» címmel *F. Heider* a *Pädagogische Studien* 1908. 3. füzetében ír tanulmányt. Érdeklődéssel olvassuk munkáját, kíváncsian, hogy Németországban miképen vélekednek e tárgyban. Arról panaszkodik, hogy túlságosan a múlt felé fordul a figyelem az iskolákban, még a történelemben is, mert az év végére jut a legújabb kor, ezért tárgyalására nem fordíthatnak elég gondot. Így van ez a többi tantárgynál is. Pedig mi modern emberek vagyunk s tanítványunkat a modern életben való részvételre akarjuk képeztetni. Élet és költészet kölcsönhatásban élnek, a régi kor költészete a mai viszonyok közé nem illik bele s a mai költészet is nevelő értékű, mondja a szerző. Ha megfigyeljük a mai emberek olvasmányait, látjuk, hogy túlnyomóan prózai, a költői művek iránti érdeklődést az iskolában kell felébreszteni. Ezek után az anyag kiválasztásának kérdésére tér át s bírálja az eddigi olvasókönyveket, melyek olyan költői műveket jelölnek ki, melyek vagy nem valók az ifjúság számára, vagy régi vonatkozásaiknál fogva nem érdekesek többé. Felhívja a figyelmet arra, hogy ne olvastassunk olyan verseket, melyeknek tartalma a gyermek szívében visszhangra nem találhat. A költészet tanításának középpontjában ezután is Goethe, Schiller, Uhland, Arndt, Körner stb. álljanak, de felemlít néhány gyűjteményt, melyek a modern költészet legszebbjeit tartalmazzák. Az értekezésnek folytatása következik.

Bitzó Sarolta.

★

Az élő nyelvek oktatása Franciaországban. Egy szakfelügyelő a *Revue Universitaire* 1907 7. füzetében jelentést tesz a középiskolai élő nyelvi oktatásnak 1905—6. évi állapotáról. 1902. óta mikor hivatalosan kötelezővé tették a direkt módszert, elég hosszú idő telt el, hogy a reformnak jó vagy rossz hatását legalább részben

meg lehessen ítélni. A szakemberek egyhangulag vallják, hogy a haladás félreismerhetetlen, a direkt módszerrel elért eredmény hasonlíthatatlanul fölülmúlja a régit és mindenki meg lehet az élőnyelvi oktatás állapotával elégedve. Hiányok és hibák természetesen még most is vannak, ilyenek egyes osztályokban a növendékek élőnyelvi ismereteinek aránytalansága, sokfélesége, amit a különféle elágazások, furkációk okoznak; a tanárok munkájának túlságosan fárasztó volta, aminek oka jórészt abban rejlik, hogy a népes iskolák a miniszteri rendeletek által megszabott 20—25 tanulónál többet zsúfolnak össze egy-egy modernnyelvi osztályba. Vannak tanárok, kik nem tudtak behatolni a módszer szellemébe, téves fogalmat alkottak róla s félremagyarázzák a tanterv rendelkezéseit. Elhanyagolják a grammatikát s egyedüli törekvésük a szókinccs anyagának csaknem kizárólag előszó útján való megtanítása. A felső osztályokban hézagosak az irodalmi ismeretek, pedig a nyelv gyakorlati tanításának nem szabad az irodalmi műveltség rovására mennie. Megjegyzi azonban az értekező, hogy a direkt módszer eredményéről csak akkor lehet végleges és igazságos ítéletet mondani, ha majd oly tanulók jelentkeznek a *baccalauréat* vizsgálatra, kiket az egész középiskolán végig direkt módszer szerint tanítottak. A tapasztalt bajoknak orvoslása végett szükségesnek jelzi a cikkirő felsőbb osztályba lépésre jogosító szigorú és komoly vizsgálatoknak létesítését, ami a tanároknak is egyhangú kívánsága. Ma a modernnyelvi vizsga csak formáság. Föltétlenül szükséges továbbá a gyöngé és elmaradt tanulók részére kiegészítő, pótló tanfolyamok rendezése. Ez elengedhetetlen feltétele a módszer sikerének. A tanévnek első három hónapja az addig tanult dolgoknak pontos és módszeres átismétlésére fordítandó. A tanárok ne mindig maguk beszéljenek s ne egyesekkel foglalkozzanak, hanem az egész osztályt foglalkoztassák. Végül szükség van az új módszer szellemében felnőtt új tanárnemzedékre. Ha ezek a feltételek mind teljesülni fognak, a direkt módszer az eddigi biztató eredmények után a legzebb reményekre jogosít. — L. Meister, a német nyelv tanára, válaszol Abrynak, ki a májusi füzetben kettős szemrehányással illette modern nyelveket tanító kollégáit: először, hogy nem támogatják az anyanyelv tanárát munkájában, másodsor, hogy módszerük tudományellenes. Meister azt feleli erre, hogy a modern nyelvek tanárai azért vannak, hogy a modern nyelveket tanítsák, nem pedig azért, hogy az anyanyelv tanárának segítsenek. S ha az idegen nyelvek tanárai senki támogatására nem szorulnak, hogy eredményt tudjanak fölmutatni, akkor ezt az anyanyelv tanárai szintén megpróbálhatják. Bizonyítja aztán, hogy a direkt módszer nagyon is a tudomány követelményein épül.

Dr. Nagy József.